

Sistemul resurselor informaționale de Stat Integrate în cadrul Sistemului Informațional Național al Republicii Moldova

Istoricul „REGISTRU”

ÎS „CRIS „Registru” a fost înființată la 19 septembrie 1995. Istoria înființării întreprinderii a început în anul 1989 când a fost creat laboratorul de cercetării științifice pe lângă MAI. La etapa inițială a fost elaborat procesul documentării populației în cadrul Sistemului național de pașapoarte și modelele actelor de identitate ale cetățenilor Republicii Moldova, permisului de conducere și certificatului de înregistrare a unității de transport.

În conformitate cu prevederile Convenției Mondiale nr. 108 din 28 ianuarie 1981 „Cu privire la protecția persoanelor privind prelucrarea automatizată a datelor personale”, ratificată de către Parlamentul Republicii Moldova în anul 1999, și recomandările Comisiei Europene vizavi de oportunitatea retragerii resurselor naționale respective de sub influența organelor de forță și transmiterea lor unei autorități publice specializate din subordinea Guvernului în 2001 a fost creat Departamentul tehnologiei informaționale, autoritate subordonată direct Guvernului, **ÎS „Registru”** fiind parte componentă a acestui Departament.

În anul 2005 **ÎS „Registru”** a intrat în componența Ministerului Dezvoltării Informaționale, iar în luna mai 2008 **ÎS „Registru”** a obținut statutul de Centru al resurselor informaționale de stat „Registru” pe lângă MDI.

În 2009 **ÎS „CRIS „Registru”** este parte componentă a MTIC.

Funcția de bază a Întreprinderii devine formarea și mentenanța resurselor informaționale de bază de stat, a 3 registre departamentale, asigurarea integrității acestora, fapt care ne permite să determinăm sistemul serviciilor informaționale drept bază pentru formarea domeniului informațional real în Republica Moldova și crearea societății informaționale în țară.

Documente de politici

Având în vedere că edificarea societății informaționale în care tehnologiile informaționale și comunicaționale influențează pozitiv asupra tuturor sferelor vieții și contribuie la dezvoltarea social-economică a statului și la ridicarea nivelului de trai al populației constituie una din direcțiile strategice ale dezvoltării mondiale, în scopul integrării Republicii Moldova în spațiul informațional internațional – prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1743-III din 19.03.2004, edificarea societății informaționale în Republica Moldova a fost declarată drept una din prioritățile naționale. Prin *HG nr. 632 din 08.06.2004* a fost aprobată și Politica de edificare a societății informaționale în Republica Moldova.

Administrarea procesului de tranziție a Republicii Moldova la societatea informațională se efectuează în cadrul Strategiei Naționale de edificare a societății informaționale «Moldova Electronică», a Planului respectiv de acțiuni aprobat prin *HG nr. 255 din 09.03.2005*.

Legislația informațională

Domeniul informațional al RM este reglementat de următoarele legi de bază:

Legea cu privire la registre

Legea cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat

Legea privind accesul la informație

Legea cu privire la documentul electronic și semnătura digitală

Legea privind comunicațiile electronice

Legea privind comerțul electronic

Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal

Noțiuni de bază. Societatea informațională

Societatea Informațională se deosebește de societatea cu industria și domeniul serviciilor tradițional dominante, prin evoluția tot mai accelerată a informației și cunoștințelor, a serviciilor informaționale și tuturor ramurilor implicate în producerea acestora (*de telecomunicație, computere, televiziune*), astfel contribuind la dezvoltarea economică și generând concomitent noi locuri de muncă.

Noțiuni de bază. Sistemul informațional național

Sistemul Național Informațional (SNI) – reprezintă un sistem interconectat al infrastructurii informaționale naționale, resurselor informaționale de stat, metodelor și modalităților de interacțiune informațională, precum și al personalului calificat, sistemul fiind destinat pentru păstrarea, prelucrarea și oferirea informației la nivel de stat.

Resursele informaționale integrate de stat

Actualmente Republica Moldova deține un sistem unic al *resurselor informaționale integrate de stat de bază*, în Depozitul central al căruia sînt colectate datele de identificare a populației active a țării, a unităților de drept (*persoanelor juridice*), precum și a mijloacelor de transport și conducătorilor auto.

Sarcinile de bază a integrării în sistem a resurselor informaționale de stat sînt realizate prin intermediul introducerii sistemului *identificatorilor unici*.

Astăzi, *sistemul integrat al resurselor informaționale de stat* din cadrul Sistemului Național Informațional al Republicii Moldova reprezintă una din condițiile de bază pentru edificarea societății informaționale, un mecanism real pentru consolidarea unui stat de drept, asigură calitatea procesului decizional, reprezintă “inima” prestării serviciilor informaționale de diverse nivele și tipuri, vectorul principal al stabilității social-economice, platforma pentru egalitate în educație și cultură, baza pentru securitatea statală și apărarea drepturilor omului.

Structura Resurselor Informaționale integrate de Stat

Un pas de importanță majoră în integrarea resurselor informaționale și asigurarea utilizatorilor cu informație din resursele interdepartamentale a fost crearea și asigurarea funcționării sistemului automatizat informațional de căutare „Acces”- prototipul Portalului Informațional Național, bazat pe principiul „ghișeul unic”. Acest produs inovațional unic, se poziționează drept instrument de asigurare a drepturilor cetățenilor la informare, navigarea prin masivele registrelor de stat, prestarea către cetățeni și reprezentanți ai cercurilor de afaceri a serviciilor de informare și consultare, și asigură sporirea eficacității de primire a deciziilor de gestionare.

La momentul actual circa 4000 de utilizatori, reprezentanți ai 135 de organizații, printre care 27 de consulate și ambasade ale Republicii Moldova peste hotare, deja utilizează sistemul dat. Din momentul creării registrelor de stat, în regim real, au fost efectuate mai mult de 72 mln. accesări (pentru anul 2008-circa 30 mln.), fapt ce a permis optimizarea substanțială a cheltuielilor ce țin de accesul la informație, în comparație cu metodele tradiționale de percepere a informației necesare. Fiecare utilizator al sistemului are, de asemenea, posibilitatea de a accesa noile resurse departamentale noi-integrate, fără cheltuieli suplimentare.

Accesul la Resursele Informaționale de Stat

Asigurarea accesului la resursele informaționale are loc prin următoarele metode:

1. accesarea datelor din registre prin intermediul aplicațiilor de tip client-server – *SIC “Acces-1”*
2. accesarea datelor din registre prin intermediul tehnologiilor Web – *SIC “Acces-Web”*
3. vizualizarea datelor din registre prin intermediul dispozitivelor de tip Pocket PC și tehnologiilor GPRS – *SIC AccesMobile*
4. Mecanisme standardizate de obținere a datelor din registrele informaționale bazate pe Web-Service – *Interfața Unică de Obiecte (Common Object Interface)*.
5. Acces public prin intermediul rețelei internet - „*Verifică Datele*”

Toate acțiunile utilizatorilor sunt monitorizate, cu păstrare a informației în jurnale electronice.

Capitolul I. RESURSELE INFORMAȚIONALE DE STAT DE BAZĂ

Subiecții în cadrul Registrele Informaționale

În conformitate cu Legea cu privire la registre nr. 71 din 22.03.2007, subiecții rapoartelor de drepturi juridice în domeniul registrelor sunt:

- a) proprietarul registrului (*în cadrul Registrelor de stat, proprietarul este Statul*);
- b) posesorul registrului;
- c) deținătorul registrului;
- d) registratorul și sub-registratorul;
- e) furnizorul datelor registrului;
- f) beneficiarul datelor registrului.

Subiecții în cadrul Registrele Informaționale

În conformitate cu *art.23 al Legii “Cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat”* nr.467 din 21.11.2003, Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor îndeplinește, în numele Guvernului, funcția de *posesor* al resurselor informaționale de bază, care sunt:

- 1. Registrul de Stat al Populației;**
- 2. Registrul de Stat al Unităților de Drept;**
- 3. Sistemul Informațional Național Geografic**

Toate celelalte resurse și registre de stat fac parte la categoria „Resurse și Registre Informaționale de Stat departamentale”.

În conformitate cu *art.12 al Legii cu privire la registre* nr. 71 din 22.03.2007 și *Hotărîrii Guvernului nr.625 din 22.05.2008*, Guvernul Republicii Moldova a atribuit ÎS “CRIS “Registru” funcțiile de *deținător și administrator* al resurselor informaționale de stat de bază.

Conexiunea registrelor informaționale de bază de stat

Conexiunea are loc pe baza identificatorilor obiectelor de evidență – persoana fizică, persoana juridică (prin evenimentele de conducător, fondator, acționar) și adresa. Toate evenimentele ce au loc în lume se petrec în jurul a două obiecte – persoana fizică și persoana juridică – naștere, deces, documente, tranzacții, etc. Și aceste două obiecte sunt amplasate geografic – din aceste considerente s-au stabilit ideologic 3 registre informaționale de bază, celelalte fiind departamentale, care interacționează cu cele de bază.

Registrul de Stat al Populației

Registrul de Stat al Populației reprezintă un sistem integrat unic de evidență automatizată a cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini, persoanelor fără cetățenie, cetățenilor străini domiciliați permanent și temporar pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a cetățenilor Republicii Moldova, stabiliți permanent sau temporar peste hotare (termenul este stabilit conform legislației țării).

Registrul de Stat al Populației este destinat colectării, stocării, actualizării și analizării datelor cu privire la persoanele fizice, care prezintă obiectul înregistrării, cu prezentarea informației organelor administrației publice, altor persoane fizice și juridice.

Poziția RSP în cadrul sistemului RIS

Contururile funcționale ale RSP

Identificarea obiectelor de evidență a sistemului

Platforma informațională a RSP

Registrul de Stat al Unităților de Drept

Registrul de Stat al Unităților de Drept (RSUD) – sistemul integrat automatizat de evidență a tuturor structurilor, care au statut de unități de drept (conform recomandărilor EUROSTAT) – organele administrației publice, întreprinderile, asociațiile obștești, partidele și alte organizații social-politice, asociații profesionale, de confesiune și culte religioase, asociații de coproprietari în condominiu, categorii speciale de persoane, care prestează anumite servicii (*notari, avocați*), care sunt numiți în continuare „unități de drept”.

RSUD este destinat pentru colectarea, stocarea, actualizarea și analizarea datelor cu privire la unitățile de drept cu prezentarea acestei informații organelor administrației publice ale Republicii Moldova în scopul ridicării gradului de eficiență al proceselor de administrare.

Poziția RSUD în cadrul sistemului RIS

Contururile funcționale ale RSUD

Identificarea obiectelor de evidență a sistemului

Platforma informațională a RSP

Sistemul Informațional Național Geografic

Sistemul Informațional Național Geografic (SING) reprezintă un sistem integrat unic de colectare, stocare și prelucrare a informației despre obiectele geografice naturale și tehnogene la interacțiunea cu datele altor sisteme informaționale de bază, care constau din sisteme informaționale geografice departamentale și teritoriale unificate de importanță statală și regională, integrate în baza unui sistem unic de identificare și codificare a obiectelor de evidență pe teritoriul Republicii Moldova.

SING are menirea de a prezenta informația sub formă de model de teren din spațiu, cu posibilitatea modelării situației și analizei spațiale pentru a obține informație primară obiectivă despre obiectele cu potențial natural de resurse ale țării pentru sporirea temeiniciei, calității și eficienței deciziilor administrative în interesele dezvoltării societății civile.

Contururile funcționale ale RSUD

Capitolul II.

ALTE RESURSE INFORMAȚIONALE DE STAT

Registrul de Stat al Transportului

Registrul de stat al transportului (RST) reprezintă un sistem informațional automatizat unic ce conține informația tehnică, economică și juridică privind mijloacele transportului auto, tractoare, mașini și mecanisme speciale de construcții rutiere, de ameliorare și agricole, remorci pentru acestea, nave ale flotei maritime (în continuare – mijloace de transport), agregate staționare și mobile, care funcționează în baza motoarelor cu ardere internă și alte agregate numerotate (în continuare – mijloace de transport), precum și despre deținătorii acestora.

Implementarea în Republica Moldova a sistemului centralizat unic de evidență a tuturor mijloacelor de transport și agregatelor numerotate, precum și stocarea și actualizarea informației cu privire la fiecare mijloc de transport în parte, dreptul de proprietate și alte drepturi patrimoniale asupra acestora, titulari, actele

de stabilire a drepturilor, tranzacțiile privind mijloacele de transport și alte cauze de apariție, modificare sau suspendare a drepturilor.

Contururile funcționale ale RST

Identificarea obiectelor de evidență a sistemului

Registrul de Stat al Conducătorilor Auto

Registrul de stat al conducătorilor auto (RSCA) reprezintă un sistem informațional automatizat unic de evidență a conducătorilor mijloacelor de transport, persoanelor, care obțin acte de conducere, a agenților economici, care se ocupă de pregătirea și instruirea conducătorilor, eliberarea documentelor acestora, precum și alți factori, care favorizează securitatea circulației rutiere și sancționarea pentru încălcările regulilor de circulație.

Contururile funcționale ale RSCA

Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat

O importanță deosebită se acordă asigurării funcționării sistemului unic interdepartamental informațional automatizat “Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat”. Acest registru reprezintă forța motrică a procesului de implementare a noilor tehnologii de proiectare și realizare a sistemelor informaționale automatizate în baza Reglementării tehnice “Procese ciclului de viață al software-ului”, obligatoriu la formarea SIA de importanță statală.

Pentru prima dată a apărut posibilitatea reintegrării resurselor informaționale a instituțiilor de stat în baza documentelor normativ-juridice. RRSIS a permis debarasarea de la interesele îngust-departamentale și divergențele în soluționarea sarcinilor strategice de edificare a societății informaționale, a permis efectuarea integrării și interacțiunii sistemelor informaționale, bazelor de date, clasificatoarelor și serviciilor electronice.

Registrul de Stat de evidență a producției marcate

Registrul de Stat de evidență a producției marcate (RSEPM) este destinat întru contracararea falsificării producției și eliminarea pieții tenebre, atingerii unor performanțe în domeniul controlului calității producției de consum puse în circulație, majorării defalcărilor în buget, extinderii piețelor de desfacere și reprezintă o totalitate sistematizată de date privind mărfurile importate sau produse în Republica Moldova, privind documentele care însoțesc circulația acestora, privind producătorii și importatorii mărfurilor, reprezentând **elemente-cheie în sfera economică, financiară și socială**.

Pentru asigurarea identificării individuale a fiecărei unități de produs, a fost introdus elementul „marca comercială de evidență de stat”, ce reprezintă o etichetă mecanolizibilă cu codul de bare, în care se conține numărul unic de stat de identificare a obiectului de evidență.

În general, crearea RSEPM va permite soluționarea a două sarcini: pe de o parte, formarea mecanismului de evidență și control al circulației mărfurilor importate, marcate cu timbre comerciale de stat, iar pe de altă parte, combaterea fabricării și comercializării producției contrafăcute și majorării încasărilor la buget din contul circulației producției.

Utilizarea principiului “ghișeul unic” la prestarea serviciilor electronice

Tipuri de servicii electronice prestate

- comandarea duplicatelor actelor de stare civilă și extraselor din acestea
- înregistrarea întreprinderilor și comandarea extraselor din Registrul de Stat al Unităților de Drept
- comandarea extraselor din Registrul de Stat al Populației
- comandarea certificatelor și extraselor din Registrele de stat al transportului și conducătorilor auto
- comandarea actelor de identitate și certificatelor

Încheiere

Strategia noastră constă în promovarea industriei informaționale a țării, implementarea practică a principiului „ghișeului unic” prin oferirea serviciilor informaționale, precum și asigurarea integrării Republicii Moldova în societatea informațională europeană și mondială.